

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Littorinimorpha, **Familj:** Aporrhaidae (pelikanfotssnäckor), **Släkte:** *Aporrhais*, **Art:** *Aporrhais serresianus* (Michaud, 1828) **Synonymer:**

Kännetecken

Aporrhais serresianus erinrar mycket om vår enda andra art av släktet, den vanliga, ganska grunt levande pelikanfotsnäckan *Aporrhais pespelecani* (Linnaeus, 1758). Skalet hos *A. serresianus* är dock tunnare med vassare och mera tätt sittande vindlingstvärribbor, och ytterläppens utskott är hos vuxna djur smalare och mer förlängda. På oskadade exemplar når det översta utskottet således förbi snäckskalets topp, apex. Dessutom skiljer sig färgen på mjukdelarna åt mellan arterna; medan *A. pespelecani* har ett tydligt karminfärgat snyte är djuret vanligen helt vitt med mörka ögon hos *A. serresianus*. Rödaktiga toner på snytet har dock rapporterats även hos den senare, men i så fall alltid med en median vit linje vilken delar eventuella färgfläckar på snytet i två delar. Hos juvenila exemplar är djurets färg dock den säkraste karaktären för att skilja arterna åt. Skallängden kan i nordliga hav uppgå till 40 mm, men i Medelhavet kan arten nästan nå 60 mm.

Utbredning och status

Arten förekommer, fränsett ett enda fynd på danska sidan av mellersta Kattegatt, sällsynt i norra Bohuslän och därpå mera allmänt upp längs Norges kust till Lofotenområdet. Den är dessutom utbredd utanför södra Island samt söderut via norra Skottland och västra Irland in i Medelhavet. På fåtalet fynd från svenska vatten är artens status svårbedömd och den klassificeras som DD.

Ekologi

Arten lever på djupa slambottnar, vanligen mellan ca 70-500 meter, men kan påträffas ända ned till 1000 meters djup. Artens ekologi är i övrigt inte närmare studerad, men tros erinra ganska mycket om pelikanfotsnäckans.

Hot

Arten är rar i våra hav och vi känner föga till eventuella hot. I fjordsystem utmed västra Norge är arten däremot här och var ganska allmän. Sammanställaren har under en dryg 30-årsperiod blott vid ett par tillfällen påträffat arten vid norra Bohuslänns kust, vilket ger vid handen dess ovanlighet i våra vatten. Några slutledningar om eventuella hot kan dock inte dras från detta material. Jeffreys anger att arten är allmän, men fläckvis förekommande vid Shetland, så måhända kan arten ha någon preferens som vi ännu inte förstått, exempelvis för ett specifikt habitat som i våra hav är mindre vanligt.

Åtgärder

I dagsläget är varken artens status eller dess eventuella hotsituation klarlagd, vilket gör det svårt att ge förslag på relevanta åtgärder.

Övrigt

Etymologi: *Aporrhais*, Gr., ett mollusknamn < aporrhais, Gr., ”sönderbryta”; *serresianus*, hedrande Pierre Marcel Touissant de Serres, 1780–1862, fransk geolog och naturhistoriker, från 1820 professor vid universitetet i Montpellier. Bild: Goda foton över skal finns på www.gastropods.com/2/Shell_2622.html. Utländska namn – ISL: Greipbar?i.

Litteratur

- Fretter, V. & Graham, A. 1981. The Prosobranch Molluscs of Britain and Denmark Part 6 – Cerithacea, Strombacea, Hipponicacea, Calyptraeacea, Lamellariacea, Cypraeacea, Naticacea, Tonnacea, Heteropoda. *J. Moll. Stud. Suppl* 9: 284–363.
- Hubendick, B. & Warén, A. 1971. Småsnäckor från svenska västkusten. 3. Släktena Cingula, Capulacmea, Homalogyra, Caecum, Nassarius m. fl. Göteborgs Naturhistoriska Mus. Årstryck 1971: 43–49.
- Jeffreys, J. G. 1867. British Conchology or an account of the mollusca which now inhabit the British Isles and the surrounding seas. Vol. IV. Marine shells, in continuation of the Gastropoda as far as the Bulla family. Van Voorst, London.
- Óskarsson, I. 1982. Skeldyrafaða Islands. Prentsmidjan Leiftur HF.
- Poppe, G. & Goto, Y. 1991. European Seashells. Vol. I. (Polyplacophora, Caudofoveata, Solenogastra, Gastropoda). Verlag Christa Hemmen.
- Sars, G.O. 1878. Bidrag til kundskaben om Norges arktiske fauna. I. Mollusca regionis arcticae Norvegiae. Oversigt over de i Norges arktiske region forekommande bløddyr. Brøgger, Oslo.
- Yonge, C. M. 1937. The biology of *Aporrhais pes-pellicani* (L.) and *A. serresianus* (mich.). *J. Mar. Biol. Ass. U.K.* 21: 687–704.

Författare

Hans G. Hansson. © ArtDatabanken, SLU 2005.